

LEGE
cu privire la apărarea națională

nr. 345-XV din 25.07.2003

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.200-203/775 din 19.09.2003

* * *

Notă: În cuprinsul legii, sintagma „Trupele de Carabinieri”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Inspectoratul General de Carabinieri” la forma gramaticală corespunzătoare, conform [Legii nr.220 din 08.11.2018](#), în vigoare 12.12.2018

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. – (1) Prezenta lege stabilește structura sistemului național de apărare, bazele organizării și asigurării apărării țării, atribuțiile și responsabilitățile autorităților publice în domeniul apărării, conducerea, organizarea, destinația forțelor sistemului național de apărare și planificarea apărării naționale.

(2) Sub incidența prezentei legi cad autoritățile publice, forțele destinate apărării naționale, instituțiile publice, agenții economici cu orice tip de proprietate și cetățenii Republicii Moldova.

(3) Apărarea națională este una din cele mai importante funcții ale statului și constituie cauza întregului popor.

[Art.1 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.2. – În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

apărare națională – ansamblu de măsuri și activități adoptate și desfășurate de Republica Moldova în scopul de a garanta suveranitatea, independența și unitatea statului, integritatea teritorială a țării și democrația constituțională;

sistem național de apărare – conducere, ansamblu de forțe, mijloace și elemente ale infrastructurii, precum și totalitate a acțiunilor menite să asigure apărarea țării;

agresiune armată – folosirea forței armate de către un stat împotriva suveranității, integrității teritoriale sau independenței politice a altui stat ori în orice mod incompatibil cu Carta Națiunilor Unite;

operație – totalitatea acțiunilor militare duse de mari unități militare după un plan unic, în vederea îndeplinirii unui scop operativ sau strategic;

acțiune de apărare – formă de bază a acțiunilor de luptă, care are scopul de a zădărnici ofensiva inamicului, a-i provoca pierderi cât mai mari, a păstra cu fermitate pozițiile încredințate, a câștiga timp și a crea condițiile necesare pentru trecerea la acțiuni militare ofensive în scopul eliberării teritoriului ocupat;

mare unitate militară – grupare de trupe, tactică sau operativă, cu o organizare, de regulă, permanentă, înglobând forțe și mijloace de arme întrunitate sau de aceeași armă, cu o densitate tactică sau operativă bine stabilită;

unitate militară – grupare permanentă de militari, cu o organizare și înzestrare stabilite în așa fel încât să poată desfășura toate activitățile de pregătire de luptă, care dispune de organe de conducere și logistice proprii, capabilă să îndeplinească misiuni de luptă cu un anumit grad de independență.

[Art.2 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.3. – Cadrul juridic al apărării naționale îl constituie [Constituția Republicii Moldova](#), Strategia securității naționale, Strategia națională de apărare și Strategia militară; [Doctrina militară a Republicii Moldova](#), prezenta lege, alte acte normative ale Republicii Moldova, precum și normele unanim acceptate ale dreptului internațional.

[Art.3 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.4. – Organizarea apărării naționale include:

- a) determinarea politicii de apărare și a principiilor de bază ale construcției militare;
- b) aprobarea strategiei securității naționale, strategiei naționale de apărare și a strategiei militare;
- c) dezvoltarea științei și artei militare;
- d) instituirea cadrului normativ cu privire la apărarea națională;
- e) analiza situației politico-militare, prognozarea riscurilor și amenințărilor cu caracter militar la adresa securității naționale;
- f) determinarea intereselor naționale prioritare în domeniul apărării naționale, stabilirea complexului de măsuri politico-diplomatice și de altă natură cu caracter nemilitar, crearea unui climat internațional favorabil în scopul asigurării apărării naționale;
- g) pregătirea forțelor destinate apărării naționale, menținerea unui înalt grad al pregătirii de luptă și de mobilizare;
- h) înzestrarea centralizată a forțelor destinate apărării naționale cu armament și tehnică modernă, asigurarea lor cu resurse tehnico-materiale în volumul necesar;
- i) coordonarea cu alte state și organisme internaționale a acțiunilor pentru prevenirea și reducerea unui posibil pericol militar;
- j) perfecționarea sistemului de instruire a cadrelor militare;
- k) pregătirea rezervelor de mobilizare pentru timp de război;
- l) pregătirea de mobilizare a economiei naționale, a autorităților publice, a instituțiilor publice, a agenților economici, a populației și a teritoriului pentru apărare;
- m) pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei;
- n) asigurarea controlului democratic asupra forțelor destinate apărării naționale;
- o) realizarea altor măsuri în domeniul apărării naționale.

[Art.4 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.5. – Măsurile adoptate privind apărarea națională sînt obligatorii pentru autoritățile publice, instituțiile publice, agenții economici cu orice tip de proprietate, precum și pentru cetățenii Republicii Moldova.

Art.6. – (1) Pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul Cartei ONU, al tratatelor încheiate cu Uniunea Europeană, cu alte organizații internaționale și state străine, Republica Moldova poate participa la misiuni și la operații internaționale în conformitate cu [Legea nr.219 din 3 decembrie 2015](#) privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale.

(2) Desfășurarea exercițiilor și altor activități comune cu durată determinată, care implică intrarea sau staționarea unor unități militare străine pe teritoriul Republicii Moldova ori tranzitarea de către acestea a teritoriului național, sînt reglementate de legislație.

[Art.6 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Capitolul II

STRUCTURA SISTEMULUI NAȚIONAL DE APĂRARE

Art.7. – Sistemul național de apărare cuprinde conducerea, forțele, resursele și infrastructura teritorială.

Art.8. – Conducerea sistemului național de apărare este un atribut exclusiv și inalienabil al

autorităților constituționale ale statului și se realizează de către Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern, Ministerul Apărării și alte autorități publice cu atribuții în domeniul apărării naționale în limitele stabilite de [Constituție](#) și de alte acte normative.

Art.9. – (1) Forțele destinate apărării naționale sînt Forțele Armate compuse din Armata Națională și Inspectoratul General de Carabinieri.

(2) Forțele sistemului național de apărare sînt constituite pe principiul suficienței defensive.

(3) În caz de agresiune armată a cărei amploare depășește capacitatea combativă a forțelor sistemului național de apărare se vor angaja toate resursele umane și materiale disponibile pentru respingerea acesteia.

[Art.9 modificat prin [Legea nr.283 din 28.12.2011](#), în vigoare 01.07.2012]

Art.10. – Dislocarea și structura marilor unități militare, ale unităților militare și ale instituțiilor Armatei Naționale, ale altor componente ale Forțelor Armate au drept obiectiv menținerea și dezvoltarea capacității și pregătirii de luptă ale acestora, necesare ripostei rapide și decisive împotriva unei eventuale agresiuni sau a altor acțiuni ce pot afecta securitatea națională.

Art.11. – Completarea cu efectiv a forțelor destinate apărării naționale se efectuează conform principiului mixt în baza obligațiunii militare și a încadrării benevole prin contract.

Art.12. – (1) În scopul completării forțelor destinate apărării naționale, conform Planului de mobilizare a Forțelor Armate, creării rezervei și compensării pierderilor probabile pe timp de război, se pregătește rezerva Forțelor Armate.

(2) Destinația, structura, formele de pregătire și modul de gestionare a rezervei Forțelor Armate sînt reglementate de [Legea cu privire la rezerva Forțelor Armate](#).

Art.13. – (1) Forțele destinate apărării naționale desfășoară activități de pregătire specifice, în limitele spațiului național terestru, aerian și fluvial, cu respectarea normelor de protecție a mediului.

(2) Pentru desfășurarea acestor activități, forțele destinate apărării naționale folosesc centre de instruire, poligoane, aerodromuri, terenuri și alte elemente ale infrastructurii de apărare.

(3) Obiectele și construcțiile militare, toate categoriile de armament, de tehnică militară și de alte bunuri militare sînt proprietate a statului, se află în gestiunea Forțelor Armate, care, în baza și în limitele stabilite de legislație, exercită dreptul de posesiune, de folosință și de dispunere de aceste bunuri.

(4) Bunurile statului care asigură necesitățile sistemului național de apărare și îndeplinirea sarcinilor de mobilizare nu pot fi sechestrate și nu pot trece în proprietate privată.

Art.14. – Resursele sistemului național de apărare se constituie din totalitatea resurselor umane, financiare, materiale și de altă natură, pe care statul le asigură și le angajează în scopul asigurării apărării naționale.

Art.15. – Resursele umane se constituie din întreaga populație aptă pentru apărarea națională. Pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei este reglementată prin lege organică.

Art.16. – Persoanele cu funcție de răspundere din ministere și departamente, conducătorii autorităților administrației publice locale, ai instituțiilor publice și ai agenților economici cu sarcini de mobilizare se pregătesc în vederea îndeplinirii atribuțiilor ce le revin în domeniul asigurării apărării naționale în conformitate cu programele aprobate de Guvern.

Art.17. – Pregătirea economiei naționale pentru apărare se asigură în conformitate cu [Legea privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea](#).

Art.18. – (1) Cheltuielile pentru asigurarea apărării naționale se efectuează de la bugetul de stat în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală și se utilizează pentru întreținerea și pregătirea forțelor destinate apărării naționale, înzestrarea lor cu armament, tehnică militară și specială și alte bunuri tehnico-materiale, finanțarea cercetărilor științifico-militare, construcțiilor capitale, asigurarea cu pensii, asigurarea obligatorie de stat, asigurarea medicală, pregătirea rezerviștilor, precum și pentru organizarea mobilizării.

(2) Controlul folosirii resurselor financiare pentru asigurarea apărării naționale se efectuează în conformitate cu legislația.

[Art.18 modificat prin [Legea nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

[Art.18 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

Art.19. – (1) Infrastructura teritorială se constituie din ansamblul lucrărilor și amenajărilor teritoriului care pot fi folosite în scopul asigurării apărării naționale.

(2) Pregătirea teritoriului pentru apărarea națională se asigură în conformitate cu prevederile legii.

Art.20. – Forțele Armate acumulează pe timp de pace, în rezervele proprii, armament, tehnică, mijloace tehnico-materiale menite să asigure mobilizarea, desfășurarea forțelor și îndeplinirea misiunilor ce le revin, compensarea consumurilor și a pierderilor probabile pe timp de război.

Art.21. – (1) La declararea stării de asediu, a stării de război sau a mobilizării pot fi rechiziționate bunuri ce aparțin instituțiilor publice, agenților economici și persoanelor fizice și pot fi chemați cetățeni apti de muncă pentru prestări de servicii în interes public, în condițiile prevăzute de [Legea cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public](#).

(2) În situațiile prevăzute la alin.(1), prin dispoziția Consiliului Suprem de Apărare, agenții economici a căror activitate este nemijlocit legată de asigurarea resurselor necesare apărării trec la un regim special de activitate. Organizarea și funcționarea acestora se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

Art.22. – Nivelul pregătirii populației, a economiei naționale și a teritoriului pentru apărare se verifică prin concentrări militare, exerciții și antrenamente de mobilizare, în conformitate cu planul aprobat de Guvern.

Art.23. – (1) Producerea, furnizarea și repararea armamentului, a tehnicii militare, a pieselor de completare și a altor bunuri, furnizarea produselor alimentare pentru necesitățile apărării, precum și executarea lucrărilor de cercetare științifică, de experimentare, de proiectare și de construcții în interesul apărării, crearea, dezvoltarea și păstrarea capacităților de mobilizare și acumularea rezervelor de mobilizare se includ în comanda de stat.

(2) Executarea comenzilor de stat pentru necesitățile apărării se stimulează prin unele înlesniri fiscale, de credit și de altă natură.

(3) Autoritățile administrației publice, instituțiile publice și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate, au obligația de a satisface comenzile necesare asigurării apărării naționale integral și în termenele stabilite prin contract pe timp de pace și cu prioritate pe timp de război.

Capitolul III

CONDUCEREA SISTEMULUI NAȚIONAL DE APĂRARE

Art.24. – (1) Parlamentul asigură reglementarea legislativă și exercită controlul parlamentar în domeniul apărării naționale în formele și în limitele prevăzute de [Constituție](#).

(2) Parlamentul are următoarele atribuții:

- a) aprobă strategia securității naționale, strategia națională de apărare și doctrina militară a statului;
- b) aprobă și modifică, la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau Guvernului, structura generală și efectivul componentelor Forțelor Armate;
- c) aprobă volumul alocațiilor bugetare pentru necesitățile apărării;

- c¹) aprobă regulamentul disciplinei militare;
- d) declară starea de asediu sau de război;
- e) declară mobilizarea și demobilizarea;
- e¹) exercită controlul parlamentar asupra Forțelor Armate;
- f) îndeplinește alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

[Art.24 modificat prin [Legea nr.220 din 08.11.2018](#), în vigoare 12.12.2018]

[Art.24 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.25. – (1) Președintele Republicii Moldova este Comandantul Suprem al Forțelor Armate și poartă răspundere pentru starea sistemului național de apărare în limitele împuternicirilor prevăzute de [Constituție](#) și de alte acte normative.

(2) Președintele Republicii Moldova are următoarele atribuții:

a) exercită conducerea generală a sistemului național de apărare și coordonează activitatea autorităților administrației publice în domeniul apărării naționale;

a¹) inițiază procesul de elaborare:

- a strategiei securității naționale;

- a strategiei naționale de apărare;

b) prezintă Parlamentului spre aprobare proiectele:

- strategiei securității naționale;

- strategiei naționale de apărare;

- structuri generale și efectivele componentelor Forțelor Armate;

- regulamentul disciplinei militare;

c) aprobă:

- regulamentul Consiliului Suprem de Securitate;

- regulamentul Statului Major General;

- programele și planurile privind construcția și dezvoltarea Forțelor Armate;

- planul de mobilizare a Forțelor Armate;

- planul de întrebuințare a Forțelor Armate;

- regulamentele militare;

- componența Colegiului militar al Ministerului Apărării;

d) coordonează activitatea de colaborare militară internațională;

e) efectuează conducerea generală privind acumularea resurselor pentru necesitățile sistemului național de apărare;

f) emite decrete privind încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen și în cel cu termen redus și trecerea lor în rezervă;

g) poartă tratative, încheie tratate internaționale în domeniul militar în numele Republicii Moldova și le prezintă, în modul stabilit prin lege, spre ratificare Parlamentului;

h) înaintează Parlamentului propuneri privind participarea cu efective, armament și tehnică militară la operațiuni internaționale de menținere a păcii sau în scopuri umanitare;

i) numește în și destituie din funcție, în modul stabilit de legislație, la propunerea Guvernului, ofițerii Comandamentului Suprem al Forțelor Armate, cu excepția Comandantului general al Inspectoratului General de Carabinieri;

j) acordă grade militare supreme prevăzute de lege;

k) îndeplinește alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

[Art.25 completat prin [Legea nr.220 din 08.11.2018](#), în vigoare 12.12.2018]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.153 din 14.07.2017](#), în vigoare 18.12.2017]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.224-XVI din 25.10.2007](#), în vigoare 30.11.2007]

[Art.25 completat prin [Legea nr.156-XVI din 08.06.2006](#), în vigoare 30.06.2006]

Art.26. – (1) Pe lângă Președintele Republicii Moldova, în calitate de organ consultativ, activează,

pe timp de pace, Consiliul Suprem de Securitate, care elaborează și prezintă recomandări în probleme ce țin de asigurarea apărării naționale.

(2) Atribuțiile și activitatea Consiliului Suprem de Securitate sînt reglementate de regulamentul acestuia, aprobat prin decretul Președintelui Republicii Moldova.

(3) Din momentul declarării stării de asediu sau a stării de război, Consiliul Suprem de Securitate se transformă în Consiliul Suprem de Apărare și activează în conformitate cu atribuțiile prevăzute de legislație. În această perioadă, în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea se creează consilii teritoriale de apărare subordonate Consiliului Suprem de Apărare.

Art.27. – (1) Guvernul răspunde de organizarea activităților și de realizarea măsurilor privind apărarea națională în limitele împuternicirilor prevăzute de legislație.

(2) Guvernul are următoarele atribuții:

a) coordonează activitatea ministerelor și a altor autorități ale administrației publice pentru realizarea măsurilor de asigurare a capacității de apărare a țării;

a¹) elaborează și prezintă strategia națională de apărare Președintelui Republicii Moldova pentru a fi înaintată spre aprobare Parlamentului;

a²) aprobă strategia militară;

a³) aprobă analiza strategică a apărării;

b) asigură alocarea și utilizarea, în condițiile legii, a resurselor financiare și materiale necesare organizării, înzestrării și mobilizării Forțelor Armate, întreținerii și pregătirii trupelor, menținerii în stare de operativitate a tehnicii și armamentului, pregătirii pentru mobilizare a economiei naționale;

c) elaborează și realizează programele de stat privind construcția și dezvoltarea Forțelor Armate, direcțiile principale ale colaborării militare internaționale;

d) propune spre aprobare volumul alocațiilor bugetare pentru necesitățile apărării;

e) asigură încorporarea anuală a cetățenilor în serviciul militar în termen și în cel cu termen redus;

f) asigură, pe timp de pace, constituirea rezervelor materiale necesare pe timp de război;

g) elaborează și înaintează Parlamentului spre aprobare planul de mobilizare a economiei naționale, stabilește sarcinile ce revin ministerelor, departamentelor și agenților economici în conformitate cu acest plan;

h) creează și desființează instituții de învățămînt în domeniul militariei;

i) ia hotărîri privind asigurarea cu pensii a cetățenilor eliberați din serviciul militar, privind protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor, a cetățenilor care trec pregătirea în cadrul rezervei, precum și a membrilor familiilor militarilor căzuți, decedați sau dați dispăruți în timpul îndeplinirii serviciului militar, în conformitate cu legislația;

j) asigură îndeplinirea tratatelor internaționale în domeniul militar;

k) îndeplinește alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

[Art.27 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.28. – (1) Ministerul Apărării este autoritatea publică centrală de specialitate, care organizează, coordonează și conduce activitățile în domeniul apărării naționale și este responsabil de construcția și dezvoltarea Armatei Naționale și de pregătirea ei pentru executarea misiunilor de apărare a țării.

(2) Ministerul Apărării are următoarele atribuții:

a) studiază și apreciază situația politico-militară, determină riscurile și amenințările cu caracter militar, necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale și propune autorităților publice competente măsurile privind organizarea și pregătirea sistemului național de apărare;

b) participă și conduce procesul de elaborare a strategiei naționale de apărare;

b¹) elaborează strategia militară și, cu avizul Președintelui Republicii Moldova, o prezintă Guvernului spre aprobare;

b²) emite directiva de planificare a apărării;

b³) inițiază propuneri privind perfecționarea cadrului juridic și a documentelor de politici în domeniul apărării naționale, precum și propuneri privind formarea bugetului militar;

c) organizează cercetările științifice în domeniul militar, asigură implementarea rezultatelor acestora în activitatea Armatei Naționale;

d) planifică, organizează și exercită controlul asupra activităților de menținere a capacității permanente de luptă și de mobilizare a Armatei Naționale pentru îndeplinirea sarcinilor conform destinației;

e) asigură financiar Armata Națională, în modul stabilit de legislație, din contul alocațiilor bugetului de stat aprobate prin legea bugetară anuală;

f) realizează măsuri pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar; este principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare; realizează excedentul neutilizat de tehnică militară, armament și alte bunuri în conformitate cu legislația;

g) colaborează cu ministerele, cu alte autorități ale administrației publice și cu agenții economici în ce privește fabricarea unor tipuri de armament, tehnică și altor produse cu destinație militară;

h) conduce activitatea organelor administrativ-militare, desfășoară încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus, chemarea lor la concentrări militare, exerciții și antrenamente de mobilizare, la declararea mobilizării, precum și trecerea în rezervă sau demobilizarea lor;

i) organizează pregătirea efectivului Armatei Naționale pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi revin;

j) organizează, în comun cu alte autorități ale administrației publice în care este prevăzut serviciul militar, activitatea instituțiilor de învățământ în domeniul milităriei, pregătirea, reciclarea și recalificarea cadrelor militare în instituțiile de învățământ din țară și din străinătate;

k) angajează personalul militar și civil necesar îndeplinirii sarcinilor ce îi revin;

l) realizează măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de îndeplinire a serviciului de către militari, organizează activitatea instituțiilor medicale din subordine, elaborează planuri privind construcțiile capitale și asigură realizarea lor;

m) elaborează propuneri de politici privind asigurarea cu pensii a militarilor, asigură plata pensiilor cetățenilor care au îndeplinit serviciul militar prin contract în cadrul Armatei Naționale, protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor;

n) stabilește și întreține relații internaționale de colaborare în conformitate cu atribuțiile ce îi revin;

o) întreține relații cu publicul, cu organizațiile obștești, realizează măsuri de informare a societății asupra activității Armatei Naționale;

p) îndeplinește alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

(3) Modul de organizare și structura Ministerului Apărării se stabilesc de Guvern.

(4) Cerințele Ministerului Apărării în domeniul apărării naționale sînt executorii pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale, pentru instituțiile publice, agenții economici și cetățenii Republicii Moldova.

[Art.28 modificat prin [Legea nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

[Art.28 modificat prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

[Art.28 modificat prin [Legea nr.90-XVIII din 04.12.2009](#), în vigoare 18.12.2009]

[Art.28 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

Art.29. – (1) Pe timp de pace și de război, conducerea Forțelor Armate se efectuează de către Comandamentul Suprem al Forțelor Armate în frunte cu Președintele Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate.

(2) Întru îndeplinirea atribuțiilor sale, Comandantul Suprem al Forțelor Armate emite ordine și directive, obligatorii pentru întreg efectivul Forțelor Armate.

(3) În componența Comandamentului Suprem intră, de asemenea, ministrul apărării, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandantul Inspectoratului General de Carabinieri.

(4) Ministrul apărării este locțiitorul Comandantului Suprem al Forțelor Armate.

[Art.29 modificat prin [Legea nr.283 din 28.12.2011](#), în vigoare 01.07.2012]

Art.30. – (1) Organul principal care asigură Comandamentului Suprem, pe timp de pace și de război, planificarea, organizarea, comanda și controlul trupelor Forțelor Armate la pregătirea lor și la executarea misiunilor de apărare a țării este Statul Major General al Forțelor Armate condus de șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale.

(2) Statul Major General al Forțelor Armate se constituie în baza Marelui Stat Major al Armatei Naționale și activează conform regulamentului aprobat de Comandantul Suprem al Forțelor Armate.

(3) În componența Statului Major General al Forțelor Armate intră, de asemenea, șeful statului major al Inspectoratului General de Carabinieri, alte persoane cu funcții de răspundere numite de Comandantul Suprem al Forțelor Armate.

(4) Conducătorii componentelor Forțelor Armate, conducătorii structurilor de stat ce au în componența lor subdiviziuni militarizate sau speciale sînt obligați să prezinte, la cererea șefului Statului Major General, date despre starea trupelor (subdiviziunilor) din subordine și propuneri pentru întrebuițarea lor în sprijinul Forțelor Armate în operații (acțiuni) de apărare sau pentru executarea altor misiuni date de Comandantul Suprem al Forțelor Armate.

[Art.30 modificat prin [Legea nr.283 din 28.12.2011](#), în vigoare 01.07.2012]

Art.31. – (1) Inspectoratul General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne efectuează conducerea unităților (subunităților) din subordine în vederea executării misiunilor ce le revin în conformitate cu [Legea nr.219/2018](#) cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri și asigură pregătirea unităților (subunităților) respective pentru participarea la operații (acțiuni) de apărare a țării în conformitate cu Planul de întrebuițare a Forțelor Armate.

(2) La declararea stării de asediu sau de război, unitățile (subunitățile) Inspectoratului General de Carabinieri participă la operații (acțiuni) de apărare a țării sub conducerea Statului Major General al Forțelor Armate.

[Art.31 modificat prin [Legea nr.220 din 08.11.2018](#), în vigoare 12.12.2018]

[Art.31 modificat prin [Legea nr.283 din 28.12.2011](#), în vigoare 01.07.2012]

Capitolul IV ARMATA NAȚIONALĂ

Art.32. – (1) Armata Națională este componenta de bază a Forțelor Armate, care asigură, pe timp de pace și de război, integrarea într-o concepție unitară a activităților tuturor forțelor care participă la acțiunile de apărare a țării.

(2) Misiunea principală a Armatei Naționale constă în asigurarea apărării naționale prin prevenirea, contracararea și anihilarea amenințărilor și agresiunilor cu caracter militar îndreptate împotriva țării.

Art.33. – (1) Armata Națională se folosește în corespundere cu destinația ei constituțională în scopul garantării suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

(2) Folosirea Armatei Naționale în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului se efectuează în exclusivitate în temeiul hotărîrii Parlamentului, iar în situații extreme, prin decretul Președintelui Republicii Moldova.

(3) Participarea unor unități (subunități) ale Armatei Naționale în afara teritoriului țării cu efective, armament și tehnică militară la exerciții militare comune cu unități militare ale altor state se aprobă de către Comandantul Suprem al Forțelor Armate.

Art.34. – (1) Conducerea nemijlocită a Armatei Naționale este exercitată de ministrul apărării prin intermediul Marelui Stat Major al Armatei Naționale.

(2) Atribuțiile și competențele Marelui Stat Major al Armatei Naționale sînt determinate de regulamentul acestuia, aprobat de ministrul apărării.

(3) Ministrul apărării este comandantul Armatei Naționale.

(4) În cazul numirii în funcția de ministru al apărării a unei persoane civile, șeful Marelui Stat Major

al Armatei Naționale devine concomitent și comandantul Armatei Naționale.

Art.35. – (1) Structura generală și efectivul Armatei Naționale și a instituțiilor Ministerului Apărării se aprobă de către Parlament.

(2) Ministrul apărării se învestește cu dreptul de a modifica structura organizațională a statelor Armatei Naționale și a instituțiilor Ministerului Apărării în limitele aprobate ale structurii generale și ale efectivului.

Art.36. – (1) Conform gradului de pregătire, Armata Națională include:

- a) forțe operaționale (cu capacitate permanentă de intervenție);
- b) forțe cu efectiv redus (cu capacitate redusă de intervenție);
- c) unități nou-formate (de rezervă).

(2) Forțele operaționale includ unități militare (subunități) completate cu efectiv, armament și tehnică la un nivel ce asigură executarea misiunilor specifice.

(3) Forțele cu efectiv redus includ mari unități și unități militare (subunități), baze, depozite de păstrare a armamentului, tehnicii și patrimoniului militar, care au nevoie de completare cu efectiv, armament și tehnică, precum și de interoperabilitate în vederea îndeplinirii misiunilor ce le revin.

(4) Unitățile nou-formate includ unități militare de luptă și de asigurare ce se constituie conform Planului de mobilizare a Forțelor Armate.

(5) Atribuirea forțelor (unităților militare) la categoria funcțională respectivă se face de către ministrul apărării.

Capitolul IV¹

PLANIFICAREA APĂRĂRII NAȚIONALE

[Capitolul IV¹ (art.36¹-36⁹) introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36¹. – (1) Planificarea apărării constituie componenta esențială a politicii de apărare, care reprezintă procesul de stabilire a obiectivelor pentru asigurarea apărării naționale și a căilor de realizare a acestora, precum și de determinare a volumului și structurii resurselor de apărare necesare și a modului de alocare a acestora.

(2) Realizarea obiectivelor apărării naționale se asigură și prin contribuțiile altor autorități și instituții publice, ale agenților economici și cetățenilor, în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte legislative.

(3) Domeniile de planificare a apărării naționale sînt:

- a) planificarea forței;
- b) planificarea resurselor;
- c) planificarea logisticii;
- d) planificarea armamentelor și a tehnicii militare;
- e) planificarea pentru comandă, control și comunicații.

(4) În procesul de planificare a apărării sînt incluse și programele de cooperare și asistență militară internațională.

[Art.36¹ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36². – Planificarea apărării naționale se realizează în baza măsurilor și acțiunilor de planificare întreprinse de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern, precum și de autoritățile publice cu atribuții în domeniul securității și apărării naționale.

[Art.36² introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36³. – (1) Documentele de politici în baza cărora se realizează planificarea apărării naționale sînt strategia securității naționale, strategia națională de apărare și strategia militară.

(2) Obiectivele, prioritățile și direcțiile de acțiune în domeniul apărării din programul de guvernare se stabilesc în concordanță cu procesul de planificare și cu documentele de politici în baza cărora se

realizează planificarea apărării naționale.

(3) Alte documente relevante pentru domeniul de apărare națională, elaborate de către autoritățile publice, se coordonează cu Ministerul Apărării, asigurându-se complementaritatea și conexiunea dintre acțiunile și activitățile prevăzute de aceste documente.

(4) Ministerul Apărării efectuează, în caz de necesitate, analiza strategică a apărării în scop de evaluare a capacităților existente, de determinare a capacităților necesare și de înaintare a recomandărilor pentru a asigura corespunderea sistemului național de apărare la provocările cu caracter militar existente sau eventuale. Ministerul Apărării prezintă spre aprobare Guvernului analiza strategică a apărării.

[Art.36³ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁴. – (1) Strategia securității naționale constituie un document de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării securității naționale, reieșind din analiza mediului de securitate.

(2) Strategia securității naționale a Republicii Moldova presupune un orizont de acoperire pe termen mediu și cuprinde definirea intereselor și obiectivelor naționale de securitate, analiza mediului de securitate, identificarea factorilor de risc, direcțiile de acțiune, modalitățile de realizare a obiectivelor de securitate și apărare.

(3) Președintele Republicii Moldova inițiază elaborarea strategiei securității naționale. În cazul în care în perioada de valabilitate a strategiei securității naționale intervin schimbări majore ale mediului de securitate, Președintele Republicii Moldova inițiază procesul de revizuire a acesteia sau de elaborare a unei noi strategii, cu prezentarea acesteia în Parlament în vederea adoptării.

[Art.36⁴ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁵. – (1) Strategia națională de apărare reprezintă documentul de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale.

(2) În vederea realizării obiectivelor naționale în domeniul de securitate și apărare stabilite în strategia securității naționale, Guvernul elaborează strategia națională de apărare, ce identifică potențialele riscuri și amenințări în domeniul apărării, reieșind din mediul de securitate, stabilește obiectivele politicii de apărare, precum și căile și resursele necesare pentru realizarea acestora.

(3) Strategia națională de apărare presupune un orizont de acoperire pe termen mediu. Guvernul prezintă Președintelui Republicii Moldova strategia națională de apărare pentru a fi înaintată spre aprobare Parlamentului, în termen de până la 6 luni de la aprobarea strategiei securității naționale.

[Art.36⁵ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁶. – (1) Strategia militară constituie documentul de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor structurilor Forțelor Armate în scop de asigurare a realizării obiectivelor militare.

(2) Strategia militară cuprinde mediul de securitate, riscurile cu caracter militar, obiectivele militare, capacitățile necesare și prioritățile realizării acestora, conceptele de întrebuițare a Forțelor Armate, sarcinile categoriilor de forță, structura forțelor, pregătirea și înzestrarea lor, prezentând, în același timp, resursele necesare executării acestora.

(3) Strategia militară presupune un orizont de acoperire pe termen mediu și se prezintă spre aprobare Guvernului, cu avizul Președintelui Republicii Moldova, în termen de până la 6 luni de la aprobarea strategiei naționale de apărare.

[Art.36⁶ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁷. – (1) În baza prevederilor strategiei naționale de apărare și ale strategiei militare, ministrul apărării emite Directiva de planificare a apărării, care cuprinde obiectivele generale și prioritățile Ministerului Apărării, ghidările pentru domeniile de planificare a apărării, obiectivele specifice, capacitățile și proiecția bugetară pentru fiecare program.

(2) Elaborarea, coordonarea și monitorizarea programelor bugetare incluse în Directiva de

planificare intră în sarcina subdiviziunilor de planificare a apărării ale Ministerului Apărării, iar de execuția acestora sînt responsabili directorii de programe.

(3) Directiva de planificare a apărării este elaborată pe termen mediu și se revizuieste anual.

[Art.36⁷ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁸. – Modalitățile de elaborare, coordonare și execuție a altor documente de planificare a apărării se reglementează prin actele departamentale aprobate de ministrul apărării.

[Art.36⁸ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Art.36⁹. – Pentru implementarea documentelor de politici în domeniul apărării naționale, Ministerul Apărării poate încheia acorduri interinstituționale de colaborare.

[Art.36⁹ introdus prin [Legea nr.140 din 17.06.2016](#), în vigoare 15.07.2016]

Capitolul V

ATRIBUȚIILE ALTOR AUTORITĂȚI PUBLICE, ALE INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ALE AGENȚILOR ECONOMICI, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CETĂȚENILOR ÎN DOMENIUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Art.37. – (1) Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Protecție și Pază de Stat planifică, desfășoară activități și prezintă informațiile necesare pentru organizarea apărării naționale.

(2) La declararea stării de asediu sau de război, autoritățile publice menționate la alin.(1), în conformitate cu atribuțiile ce le revin, coordonează cu Statul Major General al Forțelor Armate măsurile de menținere a regimului stării de asediu sau al celei de război și participă la asigurarea operațiilor de apărare a țării.

Art.38. – (1) Ministerele și departamentele antrenate în asigurarea apărării naționale sînt responsabile, în conformitate cu atribuțiile ce le revin, de realizarea acțiunilor de asigurare a apărării țării, de livrarea producției necesare apărării și pregătirii de mobilizare a ramurii respective și iau măsuri pentru asigurarea funcționării ei stabile pe timp de război în conformitate cu Planul de mobilizare a economiei naționale.

(2) La declararea mobilizării sau a stării de război, conducătorii autorităților administrației publice de specialitate răspund personal de repartizarea resurselor de materii prime, produse industriale, bunuri alimentare, energie electrică, precum și de transporturi, lucrări publice și comunicații.

Art.39. – (1) Autoritățile administrației publice locale sînt responsabile, în limitele împuternicirilor stabilite de legislație, de îndeplinirea de către instituțiile publice, agenții economici și cetățeni a prevederilor legale în domeniul asigurării apărării naționale.

(2) Autoritățile administrației publice locale, în raza lor teritorială, au următoarele atribuții:

a) asigură îndeplinirea de către autoritățile din subordine, instituțiile publice, agenții economici și cetățeni a dispozițiilor și măsurilor privind pregătirea cetățenilor, economiei și a teritoriului pentru apărare;

b) asigură livrarea, în bază de contract, a producției locale, necesare unităților și instituțiilor militare, aprovizionarea lor cu apă, căldură și energie electrică, le oferă mijloace de comunicații, le acordă servicii comunale și de altă natură;

c) pun la dispoziție terenuri pentru necesitățile apărării în conformitate cu legislația și exercită controlul asupra folosirii lor;

d) iau măsuri de prevenire a acțiunilor ilegale îndreptate împotriva obiectivelor militare, militarilor și membrilor familiilor lor;

e) desfășoară activități administrativ-militare în conformitate cu legislația, organizează și asigură evidența militară, pregătirea cetățenilor pentru serviciul militar și contribuie la recrutarea și încorporarea acestora în serviciul militar, asigură centrele militare cu spațiile, instalațiile de telecomunicații, dotările și

fondurile necesare funcționării acestora;

f) asigură realizarea măsurilor privind pregătirea de mobilizare, evidența și pregătirea de rechiziție a bunurilor rechiziționabile, efectuarea în mod obligatoriu a rechiziției mijloacelor de transport și a altor bunuri și prestarea de servicii în interes public de către cetățeni în limitele împuternicirilor stabilite de legislație;

g) îndeplinesc alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

(3) La declararea mobilizării sau a stării de război, autoritățile administrației publice locale îndeplinesc măsurile prevăzute de Planul de mobilizare a economiei naționale și alte dispoziții privind asigurarea necesităților sistemului național de apărare, în conformitate cu legislația.

Art.40. – (1) Instituțiile publice și agenții economici sînt responsabili de crearea capacităților și rezervelor de mobilizare, de îndeplinirea obligațiilor contractuale privind fabricarea, livrarea și reparația armamentului și tehnicii militare, precum și de îndeplinirea altor atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

(2) La declararea mobilizării sau a stării de război, instituțiile publice și agenții economici au următoarele atribuții:

a) efectuează trecerea la regimul de lucru pe timp de război și la fabricarea producției cu destinație militară conform planurilor de mobilizare;

b) asigură funcționarea stabilă a subdiviziunilor de producție;

c) îndeplinesc alte atribuții în domeniul apărării naționale prevăzute de legislație.

Art.41. – (1) Drepturile și obligațiile cetățenilor în domeniul apărării naționale sînt stabilite de legislație.

(2) Statul garantează cetățenilor condiții corespunzătoare pentru îndeplinirea obligațiilor constituționale pentru apărarea Patriei în conformitate cu legislația.

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR PREZENTEI LEGI

Art.42. – (1) Nerespectarea de către cetățeni și persoane cu funcție de răspundere a prevederilor prezentei legi atrage răspundere penală, administrativă sau civilă, după caz, în conformitate cu legislația.

(2) Crearea și funcționarea în Republica Moldova a formațiunilor armate neprevăzute de legislație este interzisă și atrage răspunderea în condițiile legii.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE

Art.43. – (1) Guvernul, în termen de 6 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege.

(2) Pînă la aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, actele normative se vor aplica în măsura în care nu contravin prezentei legi.

Art.44. – La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

[Legea nr.964-XII din 17 martie 1992](#) cu privire la apărare;

[Legea nr.966-XII din 17 martie 1992](#) cu privire la Forțele Armate;

[Legea nr.1336-XIII din 1 octombrie 1997](#) pentru modificarea și completarea Legii cu privire la apărare;

[Legea nr.269-XIV din 10 februarie 1999](#) pentru completarea articolului 5 din Legea cu privire la apărare.

Chişinău, 25 iulie 2003.

Nr.345-XV.